

NT.4

Analisar e reflectar las transfurmaziuns da l'energia

◀ Cumpetenzas precedentas: NUS.3.2

1. Las scolaras ed ils scolars san analisar furmas e transfurmaziuns d'energia.

renviaments

STS.1.4

Fisica, chemia, biologia: furmas d'energia e transfurmaziuns d'energia

NT.4.1

Las scolaras ed ils scolars ...

3

a	» san describer proceduras, tar las qualas ina furma d'energia vegn transfurmada en in'otra furma d'energia (p.ex. combustiun d'in carburant, cellas solaras, utilisaziun dal nutriment en il corp, scarsolar da la muntogna giu, duvrar in furn, duvrar ina glisch dad LED, d'alogen u da spargn). furmas qualitativas d'energia: energia potenziala, chinetica, electrica, chemica e termica	ATT.2.B.1.5f
b	» san preschentar schematicamain transfurmaziuns d'energia a chadaina sco era nominar furmas e midaders d'energia (p.ex. energia dal moviment - generatur sco midader d'energia - energia electrica - stgaudament sco midader d'energia - energia termica). transfurmaziuns d'energia a chadaina	
c	» enconuschan la significaziun dals cunfins sistemics tar la descripziun da process da transfurmaziun d'energia.
» san describer e declerar cun agid d'exempels il princip dal mantegniment d'energia.	
d	» san chapir e describer l'energia transfurmada per unitad da temp sco prestaziun (p.ex. prestaziun mecanica cun ir d'ina stgala si sco energia potenziala gudagnada per unitad da temp, prestaziun electrica tar il buglir aua sco energia electrica duvrada per unitad da temp).
» san identifitgar e describer la lavur sco ina da las unitads decisivas en il process da la transfurmaziun d'energia.	
e	» san calcular en differentas situaziuns l'energia potenziala, chinetica ed electrica (p.ex. craps da differentes pais vegnan auzads sin differentas autezzas, apparats electriccs vegnan laschads ir differentamain ditg).
» san calcular ina prestaziun mecanica ed electrica.	
f	» san identifitgar e describer transfurmaziuns d'energia sco talas en sistems vivents. fotosintesa, respiraziun da las cellas	